

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Budapest háztartása

Világ

(Hely)

1920 XI 10
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

389.6

Hely

Idő

"1920"

Személy

Budapest háztartása

(A Világ tudósítójától.) A főváros pénzügyi birozsága ma kezdte meg Budapest 1920. évre szóló költségvetésének a tárgyalását. Budapest nagybeteg háztartása tehát műtőasztalra került. Alkalma nyílt tehát a fináncudomány kitűnő orvosprofesszorainak, hogy csodát műveljenek, hogy hozzáértésükkel, ötleteikkel segítsenek a nagybeteg szomorú helyzetén. Egyelőre azonban a felszólalók még takarékoskodtak a mentő ötletekkel. Még a legkitűnőbb ötlet a Wolff Károlyé volt, aki alibit bizonyított. Azt mondta, hogy a régi rezsim bűne, hogy a főváros háztartása idáig jutott. Ezért a gazdálkodásért tehát ő nem vállalja a felelősséget.

— Könnyű volt a régi rezsimnek — mondja Wolff Károly — nagy adósságokat felvenni és ebből blöffszerű jelenségeket csinálni, de rájuk hárul a nehéz feladat, hogy a demokrata blöff okozta adósságok törlesztéséről gondoskodjanak. Külföldi tőke helyett helyesebb lett volna a nemzeti belső tőkét igénybe venni...

A három alpolgármester, akik tevékenykedő faktorai voltak a blöffös időknek, a tudni és tanulmánygőz figyelmével hallgatták a többségi párt elnökeinek érdekes megállapításait. Az új iskolák, a kielakosó bérházak építése, a világitási művek megváltása és megépítése, a nagy telekkomplexumok összevásárlása (melyek ma rengeteget érnek), az új közlelmzési reformok és intézmények és a többi blöff is tényleg rengeteg pénzbe kerültek és segítettek halmozni a főváros adósságait. De azt az egyet azért mégis meg kellene bocsátani ennek a rezsimnek, hogy ezekkel a blöffökkel segítette át a főváros agyongyötört és szenvedő népességét a háború és forradalmak nélkülözésein. Szó sincs róla, a háború szintén sokban ludas, de hát a háború igazán nem demokrata blöff; a háború csakugyan nagyon sok pénzbe került a fővárosnak, de azt mégsem lehetne mondani, hogy a háború egészen és tisztán a régi törvényhatóságok bűne. Nagyon helyesen és talán mondja Wolff Károly, hogy a külföldi tőke helyett helyesebb lett volna a nemzeti belső tőkét igénybevenni. De — nem tehetünk róla — ez a megállapítás önkéntelenül eszünkbe juttatja azt a klubriádjátékost, aki miután elvesztette a játszmat, mindig pontosan tudja, hogy miképpen lehetett volna a „partit“ megnyerni. A francia és angol tőkét két esztendővel a háború kitörése előtt vette föl a főváros és a régi

rezsim csakugyan nem tette helyesen, hogy nem tudta előre, hogy 1914 nyarán kitör a háború. Azonban ebben a szomorú esetben is van egy vigasztaló; az tudniillik, hogy a francia és az angol bankok sem tudták, mert különben nem hiteleztek volna Budapestnek. Az is igaz, hogy helyesebb lett volna „a nemzeti belső tőkét igénybevenni“; de ki tehet róla, ha a nemzeti belső tőke abban az időben sokkalta drágábban akarta adni a kölcsönt, mint a külföldi bankok. Abban is igaz van Wolff Károlynak, hogy a nagytőkétől nagyobb patriotizmust követel, de mégis úgy gondoljuk, hogy akitől kölcsönt akarunk, azt nem szabad a kelletnél jobban fenyegetni. Ernszt Sándor felszólalásában az volt a legfigyelemreméltóbb, hogy ha minden kötel szárad és nem tud a főváros másképpen segíteni magán, gondolni kell arra is, hogy a főváros egyik-másik ingatlanának az elidegenítésével segíthetne magán. Platihy György, aki résztvett a régi idők küzdelmeiben és sikereiben, nagy szakértelemmel és nagyon objektív hangon foglalkozott a budget-vel és sok olyan dolagra irányította rá a figyelmet, amit a pénzügyi bizottság új tagjai nem tudhattak. Végül Kossalka János beszélt, aki azt mondta, hogy azokat kell megadóztatni, akiknek a jövedelme jobban bírja az adót.

A pénzügyi bizottság mai ülésén egyébként Fülkusházy Lajos elnökölt.

Sipőcs Jenő polgármester szólalt fel elsőnek és hosszu pénzügyi expozében vázolta a jelenlegi pénzügyi helyzetet. Ránutatót arra, hogy a költségvetés ma már nem fedi teljesen a tényeket, mert az adatgyűjtés még a múlt év végén és az év elején történt. Nagyobb eltulodás azonban csupán a vízműveknél mutatkozik, ahol az eredeti 34 millió korona deficit helyett a szénárak emelkedése és egyéb kiadások folytán már szeptember végén 67 millió korona deficit állott elő, amely az év végére 105 millió koronára emelkedett volna. A többi hiányra nézve a polgármesternek két pozíciója van. A temetők hárommillió hiányát a keresési temető-alapból, a többi hiányt pedig a községi pótdónok 45 százalékról 60 százalékra való felemelésével kívánja fedezni. Ez olyan teher, amelyet a főváros lakossága el fog bírni. Nincs fedezet a háztartási hiányra és a külföldi kölcsönök törlesztésére. A proletárdiktatura intézkedéseiről természetesen a tanács

semmi felelősséget nem vállal. A fővárosnak három külföldi kölcsöne van, egy kétfélmillió fontos, egy 105 millió frankos és egy 134 millió márkás. Ezekre tartozik még a főváros 542.000 fonttal, 32 millió frankkal és 14 millió márkával. A polgármester reméli, hogy ezek törlesztésére vonatkozólag kormánytárgyalások is fognak eszközöltetni. A kórházak költségvetésében 135 millió korona hiány mutatkozik, amelynek megtérítését az államtól remélik. A főváros vagyona 215 millió korona, ez azonban tizenegy évvel ezelőtti becslés.

Wolff Károly: A költségvetésben szomorú perspektíva mutatkozik, amely két momentumra vezethető vissza. Az egyik a mi tehetetlen gazdasági helyzetünk, a másik pedig a mult gazdálkodásának eredménye. Gazdasági helyzetünkért a keresztény községi párt nem vállalhatja a felelősséget, valamint elhárítja magáról a mult gazdálkodásáért való felelősséget is. Nem látja a költségvetésben a tisztviselők olyan dotációját, hogy megelégedett tisztviselőink legyenek, akik a közérdekkel szemben minden magánérdeket háttérbe szorítanak. Nem látja a kulturális és népjóléti igények megfelelő kielégítését. Szociális intézményeket sürget. A kormányknak be kell látnia, hogy a főváros konszolidációja fontos nemzeti érdek, mert, ha Budapest beteg, beteg az ország is. Könnyű volt a régi rezsimnek nagy adósságokat felvenni és ebből blöffszerű jelenségeket csinálni, de rájuk hárul az a nehéz feladat, hogy a demokrata blöff okozta adósságok törlesztéséről gondoskodjanak. Külföldi tőke helyett helyesebb lett volna a nemzeti belső tőkét igénybevenni. A pótdó felemelése nem népszerű feladat. Ugy ezért, mint a későbbi esetleges emelésekért a mult és a sulyos közzgazdasági helyzet az ok. Gondoskodni kell olyan jövedelmi források alakításáról, amelyek a nagyjövedelmű embereket veszik igénybe. Gondoskodni fogunk új progresszív adónevekről. A nagytőke mindig elzárkózik a nemzeti feladatok elől. A nagytőke segítette a román irredentát. Mi tulzók vagyunk, de ha egy józan külföldi közzgazdász idejönne és látná a helyzetet, azt mondaná, hogy életképtelen az a nemzet, amely nem tudja a nagytőkét nemzeti feladatok teljesítésére kényszeríteni. Ha a nagytőke most is szembe helyezkedik a keresztény irányzattal és külön taktikát akar követni, akkor viselje itt is a következményeket. Teljes objektív önmérséklettel felhívja a hazai nagytőke figyelmét, hogy ne akadályozza a konszolidációt.

Ernszt Sándor vázolja az általános helyzetet és